

FANA SPAREBANK

Kvartalsrapport 2018

3. KVARTAL

Hovedtall Fana Sparebank konsern

(MNOK)

	3. kvartal 2018	3. kvartal 2017	Året 2017
Resultatsammendrag i millioner			
Netto renteinntekter	261,8	258,5	348,0
Andre driftsinntekter	139,0	112,9	138,1
Sum inntekter	400,8	371,3	486,2
Sum driftskostnader	168,4	159,8	215,8
Resultat før tap	232,4	211,5	270,3
Tap på utlån og garantier	15,0	7,4	7,8
Resultat før skatt	217,4	204,1	262,5
Skattekostnader	38,7	42,3	57,1
Resultat for perioden	178,7	161,8	205,5
Totalresultat for perioden	178,7	181,0	229,5
Resultatsammendrag i % av GFK			
Netto renteinntekter	1,42	1,52	1,51
Andre driftsinntekter	0,76	0,66	0,60
Sum inntekter	2,18	2,18	2,11
Sum driftskostnader	0,92	0,94	0,94
Resultat før tap	1,26	1,24	1,17
Tap på utlån og garantier	0,08	0,04	0,03
Resultat før skatt	1,18	1,20	1,14
Skattekostnader	0,21	0,25	0,25
Resultat for perioden	0,97	0,95	0,89
Totalresultat for perioden	0,97	1,06	1,00
Balansetall			
Brutto utlån	22.051	20.181	20.759
Innskudd fra kunder	11.090	10.797	10.762
Forvaltningskapital	25.305	23.548	24.022
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	24.572	22.801	23.062
Nøkkeltall hittil i år			
Utlånsvekst siste 12 mnd	9,3 %	10,9 %	11,2 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	2,7 %	2,1 %	1,9 %
Innskuddsdekning	50,3 %	53,5 %	51,8 %
Kostnadsprosent	1 42,0 %	43,8 %	44,4 %
Kostnadsprosent (ekskl. gevinst /tap finansielle instrumenter)	48,9 %	48,2 %	47,7 %
Egenkapitalavkastning totalresultat etter skatt	10,6 %	11,8 %	11,1 %
Egenkapitalavkastning resultat etter skatt	2 10,6 %	10,5 %	9,9 %
Kapitaldekning i %	19,4 %	18,3 %	19,1 %
Kjernekapitaldekning i %	17,1 %	15,9 %	16,7 %
Ren kjernekapitaldekning i %	15,6 %	14,3 %	15,2 %
LCR	186 %	209,0 %	184 %
Leverage ratio	8,8 %	8,1 %	8,7 %

1) Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter

2) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

Kvartalsvis resultatutvikling - isolert (MNOK)	3. kv. 18	2. kv. 18	1. kv. 18	4. kv. 17	3. kv. 17	2. kv. 17	1. kv. 17	4. kv. 16	3. kv. 16
Renteinntekter	160,3	155,2	147,5	149,9	148,3	146,6	146,0	144,7	140,9
Rentekostnader	70,1	69,3	61,8	60,3	60,1	60,9	61,5	60,6	58,4
Netto renteinntekter	90,2	85,9	85,7	89,6	88,3	85,6	84,5	84,1	82,5
Utbytte aksjer og egenkapitalbevis	1,8	8,4	0,1	0,0	0,0	14,4	0,1	0,0	0,5
Provisjonsinntekter og gebyrer	24,5	29,8	21,7	25,5	20,8	25,5	23,8	23,1	24,3
Provisjonskostnader	-1,5	-1,6	-1,6	-1,7	-1,5	-1,6	-1,6	-1,7	-1,5
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	22,5	12,6	21,6	1,0	3,9	5,7	23,4	3,2	18,9
Andre inntekter	0,1	0,5	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0	0,4	0,1
Andre driftsinntekter	47,5	49,8	41,7	25,3	23,1	44,1	45,7	25,0	42,2
Sum inntekter	137,6	135,7	127,5	114,9	111,4	129,7	130,2	109,2	124,7
Personalkostnader	31,8	31,1	31,1	32,9	27,6	30,8	32,0	2,3	27,9
Administrasjonskostnader	14,7	15,4	12,7	14,6	12,3	15,2	12,6	15,9	13,7
Ordinære avskrivninger	2,5	2,5	2,5	2,6	2,7	2,6	2,6	2,7	3,4
Andre kostnader	7,4	9,3	7,4	6,0	7,7	6,6	7,3	8,2	8,2
Sum driftskostnader	56,3	58,3	53,8	56,0	50,2	55,2	54,4	29,1	53,1
Resultat før tap	81,3	77,4	73,7	58,9	61,2	74,5	75,8	80,1	71,6
Tap på utlån og garantier	0,4	13,4	1,2	0,4	3,5	-0,5	4,4	5,7	5,6
Resultat før skatt	80,9	64,0	72,5	58,4	57,7	75,0	71,4	74,4	66,0
Skattekostnad	15,7	10,0	13,0	14,7	13,2	14,6	14,5	16,6	19,5
Resultat for perioden	65,2	54,0	59,5	43,7	44,6	60,4	56,9	57,8	46,5
Totalresultat for perioden	65,2	54,0	59,5	48,4	45,7	60,4	75,0	90,0	46,5

Nøkkel tall - Kvartalsvis Isolert	3. kv. 18	2. kv. 18	1. kv. 18	4. kv. 17	3. kv. 17	2. kv. 17	1. kv. 17	4. kv. 16	3. kv. 16
Egenkapitalavkastning (Totalresultat i % av snitt EK)	11,3 %	9,6 %	11,0 %	8,8 %	8,3 %	11,8 %	15,3 %	19,1 %	10,0 %
Egenkapitalavkastning (Resultat etter skatt)	11,3 %	9,6 %	11,0 %	7,9 %	8,3 %	11,8 %	11,5 %	12,1 %	10,0 %
Rentenetto i % av GFK	1,42	1,40	1,44	1,49	1,50	1,50	1,54	1,54	1,53
Kostn. i % av inntekter	40,9	42,9	42,2	48,8	45,1	42,5	41,8	26,6	42,6
Kostn. i % av inntekter ekskl. finans.instr.	48,9	47,3	50,8	49,2	46,7	44,5	51,0	27,5	50,2
Brutto utlån til kunder	22.051	21.665	20.931	20.759	20.181	19.856	19.386	18.672	18.202
Utlånsvekst i % siste 12 mnd	9,3 %	9,1 %	8,0 %	11,2 %	10,9 %	11,7 %	11,2 %	7,4 %	6,4 %
Innskudd fra kunder	11.090	11.209	10.676	10.762	10.797	11.025	10.565	10.557	10.579
Innskuddsdekning	50,3	51,7	51,0	51,8	53,5	55,5	54,5	56,5	58,1
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd	2,7 %	1,7 %	1,1 %	1,9 %	2,1 %	2,0 %	3,4 %	2,3 %	5,2 %
Forvaltningskapital	25.305	25.027	24.350	24.029	23.548	23.302	22.545	21.990	21.510
Gjennomsnitt forvaltningskapital (GFK)	25.123	24.549	24.103	23.838	23.296	22.881	22.286	21.734	21.495
Vekst forvaltningskap. i % siste 12 mnd	7,5 %	7,4 %	8,0 %	9,3 %	9,5 %	8,6 %	9,1 %	5,9 %	5,7 %
Kapitaldekning	19,4 %	19,1 %	18,9 %	19,1 %	18,3 %	18,1 %	18,4 %	18,0 %	16,8 %
Kjernekapital	17,1 %	16,8 %	16,6 %	16,7 %	15,9 %	15,7 %	16,0 %	16,4 %	15,2 %
Ren kjernekapital	15,6 %	15,2 %	15,0 %	15,2 %	14,3 %	14,2 %	14,4 %	14,8 %	13,5 %

Kvartalsregnskap for og per 3. kvartal 2018

Fana Sparebank har økt utlånene til personmarkedet og lån til boligformål med solide 2,5 prosent i 3. kvartal og 10,2 prosent de siste 12 måneder. Samlet utlånsvekst det siste året utgjør 1,9 milliarder kroner, eller 9,3 prosent.

Netto renteinntekter utgjør 90,2 millioner kroner i 3. kvartal. Det representerer en økning på 4,3 millioner kroner fra forrige kvartal, og en forbedring på 1,9 millioner kroner fra samme periode i fjor. Andre driftsinntekter øker med 24,4 millioner kroner, mens ordinære driftskostnader på 56,3 millioner kroner er 6,1 millioner kroner høyere enn i samme periode i 2017.

Netto provisjonsinntekter utgjør 23 millioner kroner i 3. kvartal. Det er en forbedring på 3,7 millioner kroner sammenlignet med fjoråret. Banken opplever fremgang innen alle produktområder, herunder fra eiendomsmegling der det nye lavpriskonseptet Himla har opparbeidet en markedsandel på 4 prosent i Bergensmarkedet. Lavpriskonseptet Himla er blitt en suksess, og det ble i oktober åpnet et Himla-kontor i Oslo bemannet med 3 eiendomsmeglere.

Banken har solgt aksjer tilsvarende 10,2 prosent av Frende Holding. Salget innbragte 246 millioner kroner, hvorav 25,5 millioner kroner er bokført som gevinst gjennom markedsverdijustering i 3. kvartal. Endelig gjennomføring av salget ble foretatt 10. oktober etter at Finanstilsynets godkjenning forelå.

Resultat før tap utgjorde 81,3 millioner kroner i 3. kvartal. Med tap på utlån og garantier på 0,4 millioner kroner ble resultat før skatt 80,9 millioner kroner, og resultat for perioden og totalresultatet ble 65,2 millioner kroner.

Fana Sparebank oppnådde en egenkapitalavkastning på 11,3 prosent for 3. kvartal, og 10,6 prosent hittil i år.

Fana Sparebank har 15,6 prosent i ren kjernekapital inkludert perioderesultatet ved utgangen av kvartalet. Konsernet er godt kapitalisert, med rom for videre utvikling og vekst.

Resultatutvikling

Fana Sparebanks rentenetto utgjorde 90,2 MNOK i 3. kvartal (88,3). Det representerer en økning på 1,9 MNOK eller 2,2 prosent fra tilsvarende periode i 2017. Rentenettoen utgjør 1,42 i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital på kvartalsbasis.

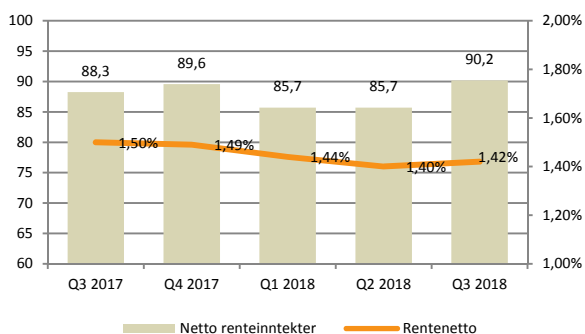

Fig. 1. Netto renteinntekter i absolutte tall og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Konsernet oppnådde et resultat før skatt på 80,9 MNOK i 3. kvartal 2018 (57,7). Resultat etter skattekostnader utgjorde 65,2 MNOK (44,6).

Egenkapitalavkastningen for kvartalet utgjorde 11,3 prosent. Tilsvarende tall gjelder totalresultatet.

Hittil i år har Fana Sparebank oppnådd et resultat etter skatt på 178,7 MNOK (161,8). Egenkapitalavkastningen utgjør 10,6 prosent. Tilsvarende tall gjelder totalresultatet.

Nettorente og andre inntekter

Rentenettoen øker i nominelle kroner, hvilket er tilfredsstillende i en periode påvirket av sterk konkurranse og relativt høy pengemarkedsrente. Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,42 prosent for kvartalet. Det er en økning fra foregående kvartal (1,40), men fortsatt noe svakere målt mot tilsvarende periode i fjor (1,50).

Det er mottatt utbytte på 1,8 MNOK i 3. kvartal. Netto provisjonsinntekter og -gebyrer beløp seg til 23 MNOK i 3. kvartal mot 19,3 i tilsvarende kvartal i fjor. Økningen i provisjonsinntektene utgjør 19,1 prosent. Dette tilskrives generelt høyere provisjonsinntekter fra forsikringssalg, fondsforvaltning og korttransaksjoner, samt økte inntekter fra eiendomsmeglervirksomheten.

Finansielle instrumenter

Netto bidrag fra finansielle instrumenter var 22,5 MNOK (3,9) for kvartalet.

Finansielle instrumenter	2018		2017		2017
	Q3	YTD	Q3	YTD	
MNOK					
Gevinst/(tap) på sert. og oblig.	-3,6	-4,9	0,9	11,2	10,2
Gev./ (tap) på obligasjonsfond	1,0	2,8	0,8	6,2	6,1
Gevinst/(tap) på aksjer	23,1	56,1	1,4	13,2	13,5
Gevinst/(tap) andre fin. instr.	2,0	2,7	0,7	2,3	4,1
Netto gevinst/(tap) fin. instr.	22,5	56,7	3,9	32,9	33,9

Resultatet inneholder elementer av markedsverdijusteringer for enkelte av bankens aksjer med strategisk karakter.

Fana Sparebank har solgt 10,2 prosent av aksjene i Frende Holding. Bankens sitter igjen med en eierandel på 0,83 prosent etter salget. Avtale om salg av Frende-aksjene til Sparebanken Sør ble inngått 30. august. Da forelå også samtykke fra de øvrige eierne. Godkjenning fra Finanstilsynet forelå 3. oktober.

Salget av aksjene i Frende medfører at banken mottar 246 MNOK i brutto salgsproveny. Av dette er 25,5 MNOK bokført som markedsverdijustering i 3. kvartal. Samlet markedsverdijustering utgjør 27,6 MNOK, hvilket inkluderer bankens gjenværende eierandel. Tidligere i år er aksjene i Frende oppjustert med 7,5 MNOK og 14,9 MNOK fordelt på henholdsvis 1. og 2. kvartal. Samlet markedsverdijustering for Frende-aksjene utgjør dermed 50 MNOK i inneværende år. Markedsverdijusteringene i Frende vil bli omklassifisert til realisererte gevinster i 4. kvartal 2018.

Det er videre gjennomført verdiregulering av aksjene i Brage Finans på -6,9 MNOK i 3. kvartal. Verdireguleringen er knyttet til prisingen av selskapet ved siste aksjekapitalutvidelse i september 2018.

Hittil i år er det realisert gevinster og gjort markedsverdijusteringer av aksjer med strategisk karakter på til sammen 55,7 MNOK.

Verdipapirporteføljen består i det alt vesentlige av obligasjoner av høy kredittkvalitet, herunder statssertifikater, kommunelån og obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som holdes i bankens likviditetsportefølje (LCR). I tillegg plasseres deler av likviditetsbufferen i obligasjoner utstedt av banker. I bankens kapitalforvaltning brukes også ekstern forvaltning i form av plassering i obligasjonsfond. Beholdningene av rentebærende verdipapirer er hovedsakelig av langsiktige karakter.

Driftskostnader

Driftskostnadene utgjorde 56,3 MNOK i kvartalet. Tilsvarende tall for 2017 var 50,2 MNOK. Driftskostnadene er således økt med 6,1 MNOK eller 12,1 prosent sammenlignet med fjoråret. Personalkostnadene representerer den største posten, og utgjorde 31,8 MNOK. Det er 4,2 MNOK eller 15,2 prosent høyere enn tilsvarende kvartal i 2017 (27,6 MNOK).

Effekten av finansskatten som ble innført i 2017 utgjør 1,0 MNOK i kvartalet. Økningen i øvrige driftskostnader utgjør til sammen 1,9 MNOK. Kostnadsøkningen har flere årsaker, herunder økte kostnader i forbindelse med etablering av Himla Eiendom. Kostnadsprosenten utgjorde 40,9 (45,1) i 3. kvartal. Når finansielle instrumenter ekskluderes, ble kostnadsprosenten 48,9 for kvartalet (46,7).

Kostnadsprosent	2017		2018	
	Q3	YTD	Q3	YTD
Kostnadsprosent	45,1 %	43,8 %	40,9 %	42,0 %
- justert for engangsposter	45,1 %	45,1 %	40,9 %	42,0 %
Kostnadsprosent ekskl. fin.instr.	46,7 %	48,2 %	48,9 %	48,9 %
- justert for engangsposter	46,7 %	48,2 %	48,9 %	48,9 %

Tab. 2. Kostnadsprosenten ekskl. finansielle instrumenter og justert for engangsposter gir det beste uttrykket for den underliggende virksomheten.

Tap og nedskrivninger

Konsernets tap på utlån og garantier på totalt 0,4 MNOK i 3. kvartal 2018, mot 3,5 MNOK i tilsvarende periode i fjor. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør dette 0,01 prosent (0,06). Samlede nedskrivninger etter IFSR9 utgjør 79,3 MNOK ved utgangen av 3. kvartal 2018, en økning fra 65,7 fra inngangen av året. Kvalitet i utlånsporteføljen ansees å være god.

Resultat

Resultat etter skatt for 3. kvartal var 65,2 MNOK (44,6). Dette gav en annualisert egenkapitalavkastning på 11,3 prosent for kvartalet, mot 8,3 prosent i tilsvarende periode i 2017. Det er ikke registrert poster som påvirker konsernets totalresultat. Annualisert egenkapitalavkastning er dermed lik som for resultat etter skatt.

Resultat etter skatt hittil i år utgjør 178,7 MNOK (161,8). Det gir en egenkapitalavkastning på 10,6 prosent (11,8).

Balansen

Konsernets forvaltningskapital var 25,3 MRDNOK ved utgangen av 3. kvartal 2018. Det representerer en økning på 278 MNOK i kvartalet og 1.757 MNOK de siste 12 måneder. Utlån er den primære driveren for veksten i forvaltningskapital.

Utlån

Brutto utlån til kunder utgjorde 22,1 MRDNOK ved utgangen av kvartalet (20,1). Det inkluderer 7,9 MRDNOK som er overført til bankens heleide datterselskap Fana Sparebank Boligkreditt AS. Utlånsveksten har vært positiv både for 3. kvartal og for siste 12-månedersperiode. For 3. kvartal alene er utlånene økt med 386 MNOK, eller 1,8 prosent. Forrentningsområde personmarked (PM) økte sine utlån med 2,5 prosent siste kvartal. Utlån til PM utgjorde med det 16,6 MRDNOK. Utlån til bedriftsmarked (BM) ble redusert med 0,3 prosent. Netto utlån til BM utgjør 5,3 MRDNOK, hvilket representerer 24,5 prosent av konsernets samlede utlån.

Utlånsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd
Utlån totalt	1,8 %	9,3 %
Personmarked (PM)	2,5 %	10,2 %
Bedriftsmarked (BM)	-0,3 %	6,8 %

Siste 12 måneder har utlånene økt med 1,87 MRDNOK, hvilket utgjør 9,3 prosent (10,9). Innen PM økte utlånene med 10,2 prosent, mens BM har økt utlånene med 6,8 prosent. Utlånsaktiviteten for PM underbygges av et høyt aktivitetsnivå og god tilgang på nye kunder. Innen BM er endringene i større grad knyttet til enkeltengasjementer som gir svingninger og påvirker utlånsvolumet på kort sikt.

Fana Sparebank har fått 446 nye kunder i 3. kvartal 2018, og 2.108 hittil i år. De nye kundene som er kommet til i 2018 representerer økt aktivitet og utlånsvolum.

Nye kunder er definert som nye kunder som har åpnet lønns-, bruks- eller foliokonto i banken.

Nettlån

Fana Sparebanks nettlånsløsning resulterte i 173 MNOK i nye, utbetalte boliglån i 3. kvartal fordelt på 138 kunder. Nettlån er en viktig salgskanal for Fana Sparebank, og har tilført banken kunder utenom kjernemarkedsområdet. Nettlån stod i 3. kvartal 2018 for 43 prosent av utlånsveksten innen PM.

Innskudd

Innskudd fra kunder utgjorde 11,1 MRDNOK (10,8) ved utgangen av 3. kvartal. Innskuddene er marginalt redusert siste kvartal. Siste 12 måneder har hatt en innskuddsvekst på 293 MNOK, hvilket utgjør 2,7 prosent (2,1).

Innskuddsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd
Innskudd totalt	-1,1 %	2,7 %
Personmarked (PM)	-2,1 %	1,9 %
Bedriftsmarked (BM)	0,2 %	2,3 %
Kapitalmarked (KM)	7,8 %	-0,1 %

Konsernets innskuddsdekning er 50,3 prosent, mot 51,7 prosent i foregående kvartal. Finansieringen av utlånsveksten ut over publikumsinnskuddene blir dekket av utstedelse av obligasjoner med lange løpetider.

Funding

Veksten i utlån siste 12 måneder er hovedsakelig finansiert med midler fra pengemarkedet. Volumet av utstedte obligasjoner er økt med 1.321 MNOK over de siste 12 måneder. Konsernets pengemarkedsfinansiering skjer både gjennom utstedelser av OMF fra Fana Sparebank Boligkreditt AS og ordinære, usikrede obligasjonslån.

Utviklingen i kredittrisikopåslaget for bankens funding har vært relativt stabil for de siste tolv månedene sett under ett, med en moderat økning siste kvartal.

Kredittpåslag påvirker bankenes innlånskostnader så vel som markedsverdien på beholdninger av rentebærende verdipapirer. En eventuell stigning i kredittrisikopåslaget vil påvirke bankens resultater gjennom høyere fundingkostnader og lavere markedsverdi på obligasjonsporteføljen som holdes for å dekke bankens likviditetsbehov.

Det samlede kostnadsnivået for bankens eksterne funding er økt, både for kvartalet og over de siste 12 månedene. Dette har sammenheng med økt Nibor-rente i kombinasjon med utviklingen i kredittrisikopåslaget.

Porteføljekvalitet

Fra 1.1.2018 rapporteres tapsnedskrivninger etter IFRS 9. Endringen innebærer at man går fra en modell basert på objektive bevis for verdifall (IAS39) til at det skal settes av forventet tap på hele utlånsporteføljen.

Forventet tap på utlån og garantier per 30.9.2018 utgjør 79,3 MNOK, en reduksjon fra 79,9 MNOK i foregående kvartal. I prosent av brutto utlån utgjør forventet tap på utlån og garantier 0,4 prosent (0,31).

Brutto misligholdte engasjement over 30 dager utgjør 101,6 MNOK ved utgangen av 3. kvartal 2018, en økning på 13,3 MNOK i kvartalet, og 6,6 MNOK siden årsskiftet. Sammenlignet med 30.9.2017 er det en økning på 11,3 MNOK. I prosent av brutto utlån utgjør misligholdte lån 0,5 prosent ved utgangen av kvartalet (0,4).

Brutto tapsutsatte engasjement utgjør 140,2 MNOK pr. 30.9.2018, en reduksjon på 0,6 MNOK i kvartalet og en økning på 60,6 MNOK siden 31.12.2017. Per 30.9.2017 utgjorde tapsutsatte engasjement 63,5 MNOK. Tapsutsatte engasjement utgjør 0,6 prosent av brutto utlån ved utgangen av kvartalet (0,3).

Styret er tilfreds med kvaliteten i utlånsporteføljen, og er av den oppfatning at nedskrivningene som er foretatt er tilstrekkelig for å møte forventede tap per 30.9.2018. Konsernets tap på utlån vurderes fortsatt til å være på et lavt nivå.

LCR

LCR og Leverage ratio	2017			2018		
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	
LCR konsern	209 %	184 %	236 %	196 %	186 %	
LCR morbank	154 %	142 %	144 %	144 %	139 %	
Leverage ratio	8,1 %	8,7 %	8,5 %	8,6 %	8,8 %	

Banken måler og rapporterer LCR (Liquidity Coverage Ratio), for morbanken, boligkreditselskapet og konsernet hver for seg. Ved utgangen av 3. kvartal 2018 utgjorde LCR på konsernbasis 186 prosent, 139 prosent for morbanken og 915 prosent for boligkreditselskapet. Leverage ratio er beregnet til 8,8 prosent.

Rating

Fana Sparebanks hovedrating hos Moody's Investors Service ble i september 2018 bekreftet opprettholdt på A3 med *stable outlook*. Utstedte OMF fra Fana Sparebank Boligkreditselskap har uendret rating Aaa. Offisiell rating er et viktig bidrag for å sikre konsernet finansiering på konkurransedyktige vilkår.

Egenkapital

Fana Sparebank konsern har en risikovektet kapitaldekning på 19,4 prosent ved utgangen av kvartalet. Kjernekapitaldekningen er 17,1 prosent, hvorav ren kjernekapital er 15,6 prosent. Konsernets kapitaltall inkluderer rapportering av kapitalbruk fra eierforetak i samarbeidende grupper.

Kapitalforhold (konsern)	2017		2018		
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
*Tallene for Q4 inkl. årsresultat					
Kapitaldekning	18,3 %	19,1 %	18,9 %	19,1 %	19,4 %
Kjernekapitaldekning	15,9 %	16,7 %	16,6 %	16,8 %	17,1 %
Ren kjernekapital	14,3 %	15,2 %	15,0 %	15,2 %	15,6 %
Ren kjernekapital inkl. res. hiå	15,6 %	15,2 %	15,4 %	15,2 %	15,6 %

Det er gjennomført forenklet revisorkontroll av perioderegnskapet for konsernet per 3. kvartal 2018, og periodens konsernresultat er tillagt kjernekapitalen.

Salget av aksjene i Frende vil påvirke bankens kjernekapital. Når transaksjonen gjennomføres i 4. kvartal, vil ren kjernekapital og kapital økes med ca. 1,3 prosentpoeng.

Konsernet oppfyller alle lovpålagte kapitalkrav med god margin.

Ansvarlig kapital

Bankens samlede, utestående volum av ansvarlig lånekapital utgjør 500 MNOK, hvorav 300 MNOK i ansvarlig lån (T2) og 200 MNOK i hybridkapital (T1). Generalforsamlingen har gitt styret fullmakt til å styrke bankens kapitaldekning ytterligere ved behov. Fullmaktene omfatter utstedelse av inntil 100 MNOK både i ansvarlige lån (T2) og hybridkapital tellende som annen kjernekapital (T1).

Pilar 2

Finanstilsynet har gjort kjent at Fana Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i pilar 1. Samlet krav til ren kjernekapital er for tiden minimum 14,5 prosent.

Digitalisering og kundekommunikasjon

Endringstakten i den digitale utviklingen går stadig raskere, og kundene forventer økt tilgjengelighet og enkle, fremtidsrettede banktjenester. Økt grad av selvbetjening og transparens stiller høye krav til at løsninger og tjenester er individuelt tilpasset til den enkeltes behov og preferanser.

Smållån

I juni lanserte Fana Sparebank et nytt lånekonsept basert på heldigitale behandlingsprosesser. Under paraplybetegnelsen *Smållån* tilbyr banken lån til ulike formål: reiselån, oppussingslån, samlelån og forbrukslån. Søknadsprosessen er heldigital, mens kredittbehandlingen vil være manuelt overvåket i en innkjøringsperiode. Ved lanseringen av Smållån ytes det lån inntil 150.000 kroner med inntil 5 års løpetid. Ved utgangen av kvartalet er det innvilget 33 Smållån.

Samtykkebasert lånesøknad

Fana Sparebank praktiserer en ordning der kunder gir banken tillatelse til å innhente lønnslipp og skattemelding direkte fra offentlige registre. Samtykkebasert lånesøknad representerer således en milepæl på veien mot heldigitalisert lånebehandling. Innhentning av nødvendig dokumentasjon for kredittbehandling blir utført heldigitalt. Samtykkebasert lånesøknad forenkler låneprosessen både for kunden og banken, og bidrar til økt kredittkvalitet.

Samtykkebasert løsning tilbys alle kunder uavhengig om de søker lån digitalt eller ved å kontakte banken i andre kanaler. Funksjonaliteten er integrert i Nettlån, og som egen løsning rådgiver benytter for innhentning av dokumentasjon og til møteforberedelser i boliglånssammenheng.

Funksjonaliteten er tatt i bruk i Nettlånsløsningen, og er under implementering i tjenesten Smållån. Kunder tilbys også å gi tilsvarende samtykke som ledd i å forberede kundemøter, mv.

Automatisert utlånsbetaling

Som et ledd i effektivisering av bankens prosesser, ble det i april innført automatisk utbetaling og diskontering av innvilgede boliglån. Den automatiserte håndteringen er tatt i bruk for all refinansiering av lån i egen bank, også de med nytt pant.

Årets kundesenter

Fana Sparebanks kundesenter bekreftet tidligere i år sitt høye nivå ved å bli nr. 2 i skarp konkurranse med Norges største banker. I 2017 ble banken kåret til Norges beste Kundesenter innenfor kategorien bank. Kåringen er et godt uttrykk for den store innsatsen som legges ned i Fana Sparebank på svært mange områder.

Sosiale medier

Banken bruker sosiale medier og interaktive kanaler aktivt. Det er vekst i alle kanaler; Facebook, Instagram, Twitter og LinkedIn. Bankens chat-funksjon er lagt på de åpne sidene, og er en mye brukt og effektiv kanal for kundekommunikasjon.

Samfunnsansvar

Fana Sparebank arbeider aktivt med å forbedre og tydeliggjøre sin rolle innen samfunnsansvar og bærekraft. Konsernet er sertifisert Miljøfyrtårn.

Fana Sparebank har gjennom interne strategiprosesser identifisert 5 strategiske målbilder; Kroner, Kunde, Digital, Folk og Samfunn. Under strategiprosessene i 2017 ble det fremmet over 700 forslag til ulike tiltak fra de ansatte. Forslagene er gjennomgått og et stort omfang blir implementert i organisasjonen i kommende år. Det er blant annet iverksatt et organisert hospiteringsprogram som følge av innspillene, og bankens medarbeidere blir også invitert til å bidra med frivillig innsats innenfor utvalgte samfunnsrelaterte oppgaver.

Fana Sparebank utvikler nye produkter og tjenester både på innskudds- og utlånsiden som vektlegger prinsipper som blant annet er nedfelt i FNs bærekraftsmål.

Gavetildelinger

Fana Sparebank er i ferd med å implementere en ny gavestrategi. Den nye strategien åpner for at det underveis i året er rom for utdelinger til bestemte formål.

Det er i kvartalet gitt gavestøtte til 7 ulike ildsjeler under vignetten 'velfortjent' på til sammen 210.000 kroner.

Andre forhold

Distribusjon

Bankens kontor i Åsane er besluttet nedlagt som følge av liten fysisk bruk av kontoret. Siste åpningsdag for kontoret var 19. oktober. Bydelens kunder betjenes gjennom selvbetjente, digitale løsninger, og fra det nærmeste kontoret i Kaigaten i Bergen sentrum. For kunder som ikke kan komme til banken for å få utført nødvendige banktjenester, er den mobile bankbilen en aktuell og tilgjengelig løsning.

Organisasjon - ansatte

Fana Sparebank hadde 137 ansatte i konsernet ved utgangen av 3. kvartal 2018 (136). Dette utgjør 135 årsverk (132). Morbanken hadde 105 ansatte (111) og 103 årsverk (107).

Sykefraværet er fortsatt lavt, og utgjorde 3,6 prosent i 3. kvartal mot 1,4 prosent i foregående kvartal. Langtidsfravær utgjorde 0,64 prosent i 3. kvartal, hvilket oppleves som et gledelig lavt tall, og gir uttrykk for at banken lykkes med satsningen innenfor HMS.

Datterselskap og eierinteresser

Fana Sparebank Eiendom AS

Boligprisene i regionen har steget med 2,5 prosent i 3. kvartal. Det er også registrert at det er solgt 4 prosent flere boliger enn i 3. kvartal 2017. Fana Sparebank Eiendom solgte 214 eiendommer til en markedsverdi på ca. 770 MNOK i perioden, noe som er en økning på henholdsvis 78 og 81 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2017.

3. kvartal er et kvartal der selskapet normalt har lave markedsandeler. I år har imidlertid selskapet mer enn doblet sin markedsandel fra 4,1 til 9 prosent sammenlignet med 3. kvartal i 2017. Oppdragsmengden har økt både for den tradisjonelle eiendomsmeblingen, og i særlig grad for lavpriskonseptet Himla.

Selskapet har 32 ansatte. Aktiviteten utføres både ved deling av kontorer med banken ved hovedkontoret på Nesttun, i Kaigaten og på Straume, i tillegg til at Himla har eget kontor i Oslo.

Himla

Himla er Fana Sparebank Eiendoms nye lavpriskonsept for eiendomsmebling. Konseptet har fått en svært god mottagelse i markedet. Fra oppstarten i midten av februar og frem til utgangen av september har Himla formidlet 152 eiendommer. Av disse er 81 i løpet av siste kvartal alene. Himla har 8 ansatte.

Konseptet er nå utvidet ved åpning av kontor i Oslo. Kontoret ble offisielt åpnet 5. oktober med 3 meglere. De har registrert sitt første oppdrag.

Virksomheten drives som en egen avdeling av Fana Sparebank Eiendom AS. Ved hjelp av digitalisering og en innovativ måte å drive eiendomsmebling på, gis Himla-kundene mulighet til å selge boligen for 30.000 kroner i meglarhonorar.

Siden oppstarten er det registrert oppdrag som tilsvarer en markedsandel på 4 prosent i Bergensregionen. Aktivitetsnivået er vesentlig høyere enn forventet. Det forventes at virksomheten i Bergens-området genererer tilfredsstillende lønnsomhet allerede i inneværende år.

Eierinteresser

Fana Sparebank har strategisk eierandeler i produkt- og tjenesteleverandører. Bankens mottar provisjoner fra salg, og bygger opp verdier gjennom eierskapet over tid. På sikt vil mottatt utbytte synliggjøre den løpende verdiskapningen.

Selskapene konsolideres ikke i bankens regnskaper.

Frende Forsikring

Frende Forsikring omfatter både skade- og livsforsikring, og eies av 15 frittstående sparebanker. Fana Sparebanks eierandel er 0,83 prosent etter nedsalg i 2018. Bankens selger skade- og livsforsikringsprodukter fra Frende, og mottar salgsbaserte provisjoner.

Brage Finans

Brage Finans leverer leasing og salgspantlån, og eies av 12 frittstående sparebanker. Fana Sparebank har en eierandel på 9,69 prosent. I tillegg til eierskapet, deltar Fana Sparebank i flere syndikerte lån til Brage Finans.

Banken selger finansieringstjenester gjennom Brage Finans, og mottar provisjoner basert på porteføljens volum.

Norne Securities

Norne Securities er et fullverdig verdipapirforetak som leverer tjenester innen verdipapirhandel og Corporate Finance. Norne

Securities er bankens samarbeidspartner for levering av selvbetjente aksjehandelsløsninger til kunder.

Fana Sparebank leverer fonds- og aksjehandelsløsninger for bankens kunder gjennom Norne Securities. Blant tjenestene tilbys bankens kunder en fremtidsrettet og svært brukervennlig løsning for Aksjesparekonto og Individuell Pensjonssparing, IPS. Løsningene er tilgjengelige på alle digitale plattformer, også i Mobilbanken.

Gjennom fondsportalen tilbyr banken et bredt spekter av fond fra ledende forvaltere, og Fana Sparebank har klare forventninger til at tilbudet vil dekke kunders behov for plassering og langsiktig sparing i fond.

Vipps

Fana Sparebank er blant de over 100 bankene som inngikk samarbeid og eierskap i Vipps. Bankens eierskap blir utøvet gjennom et eget selskap, Balder AS, som samler Frende-bankenes interesser. Balder AS eier 10,5 prosent av Vipps, og Fana Sparebank har en eierandel på 4,3 prosent i Balder.

Den nasjonale satsningen på felles betalingsløsninger har utløst en prosess der betalingssystemene Vipps og BankAxept, samt identifiseringsaktøren BankID er i prosess med å bli slått sammen. Fana Sparebank har mindre eierinteresser i disse selskapene.

Utsiktene fremover

Norges Banks beslutning om å endre styringsrenten fra 0,50 til 0,75 prosent i september, markerer en trendendring for den norske renteutviklingen. En mangeårig periode med fallende eller stabilt lav boliglånsrente erstattes nå med forsiktig oppgang. Fana Sparebank har varslet endringer i boliglånsrenten.

Det ventes ytterligere rentehevinger de neste par årene. Det må antas at en periode med stigende boliglånsrente vil påvirke boligprisutviklingen. I tillegg vil kunder merke at disponibel inntekt og tilhørende betjeningsevne endres. Effekten av disse forholdene vil kunne medføre noe økt mislighold, og takten på rentejusteringer kan påvirke kundenes evne til å gjøre nødvendige tilpasninger i egen økonomi. Fra styrets side følges markedsutviklingen nøye.

Fra myndighetenes side er forlengelse av Utlånsforskriften tiltak som har som formål å dempe utlånsvekst til boligformål. Innstrammingen er foreløpig gjort gjeldende ut 2019. Det er styrets oppfatning at kombinasjonen av regulatoriske tiltak og renteutviklingen bør bidra til å dempe prisutviklingen på boligsiden i den nære fremtid.

Det har vært uro i finansmarkedene gjennom høsten 2018. Årsaken til disse er knyttet opp til stigende rente i ledende økonomier på den ene siden, og geopolitiske forhold som handelskrig mellom USA og Kina, finanspolitiske utfordringer i Tyrkia og Italia, samt uro knyttet til Saudi-Arabia på den annen. Uroen har medført kraftige svingninger på børsene, men har ikke påvirket rentemarkedene i nevneverdig grad.

Bankens målrettede satsning innen digitale tjenester er en viktig forutsetning for å kunne tilby kundene attraktive og fremtidsrettede løsninger. Likeledes er det av stor betydning at organisasjonen er rettet inn mot omstillingsevne og –vilje.

Det er ikke gjort observasjoner som skulle tilsi at tapene i bankens utlånsportefølje blir vesentlig høyere fremover.

Fana Sparebank dekker gjeldende kapitalkrav med dagens aktivitetsnivå. Kapitalsituasjonen danner et godt utgangspunkt for videre utvikling og vekst.

Nesttun 7. november 2018

Nils Magne Fjereide
styrets leder

Peter Frølich
styrets nestleder

Kjerstin Fyllingen

Hanne Magnussen
repr. for ansatte

Linn Cecilie Moholt

Arnt Hugo Knudsen
repr. for ansatte

RESULTATREGNSKAP

Morbank						Konsern					
Året 2017	3. kv.17	3. kv.18	Pr 30.09. 2017	Pr 30.09. 2018	Note	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	3. kv.18	3. kv.17	Året 2017	
425,7	106,0	114,5	318,1	330,3	Renteinntekter	463,0	440,9	160,3	148,3	590,9	
153,3	37,8	42,6	114,1	124,2	Rentekostnader	201,3	182,5	70,1	60,1	242,8	
272,3	68,1	71,9	204,0	206,1	Netto renteinntekter	261,8	258,5	90,2	88,3	348,0	
16,8	0,0	1,8	16,8	11,5	Utbytte aksjer og egenkapitalbevis	10,3	14,5	1,8	0,0	14,5	
72,9	18,0	19,3	51,3	55,8	Provisjonsinntekter og gebyrer	75,9	70,2	24,5	20,8	95,7	
-6,4	-1,5	-1,5	-4,7	-4,7	Provisjonskostnader	-4,7	-4,7	-1,5	-1,5	-6,4	
36,4	4,8	22,9	34,7	58,5	Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	56,7	32,9	22,5	3,9	33,9	
2,8	0,6	0,9	1,9	2,8	Andre inntekter	0,7	0,1	0,1	0,0	0,4	
122,6	22,0	43,4	100,0	123,9	Andre driftsinntekter	139,0	112,9	47,5	23,1	138,1	
394,9	90,1	115,3	304,0	330,1	Sum inntekter	400,8	371,3	137,6	111,4	486,2	
99,0	23,9	25,4	73,0	74,6	Personalkostnader	94,0	90,3	31,8	27,6	123,2	
43,6	10,3	11,3	32,1	33,0	Administrasjonskostnader	42,8	40,0	14,7	12,3	54,7	
9,6	2,5	2,3	7,2	6,9	Ordinære avskrivninger	7,4	7,9	2,5	2,7	10,4	
23,6	6,0	6,7	17,9	20,2	Andre kostnader	24,1	21,6	7,4	7,7	27,6	
175,8	42,7	45,7	130,1	134,7	Sum driftskostnader	168,4	159,8	56,3	50,2	215,8	
219,0	47,4	69,6	173,8	195,4	Resultat før tap	232,4	211,5	81,3	61,2	270,3	
6,8	2,9	-0,4	5,4	13,8	Tap på utlån og garantier	15,0	7,4	0,4	3,5	7,8	
212,2	44,5	70,0	168,4	181,6	Resultat før skatt	217,4	204,1	80,9	57,7	262,5	
44,4	10,0	13,2	33,2	30,2	Skattekostnad	38,7	42,3	15,7	13,2	57,1	
167,8	34,5	56,8	135,2	151,4	Resultat for perioden	178,7	161,8	65,2	44,6	205,5	

Totalresultat										
167,8	34,5	56,8	135,2	151,4	Resultat for perioden	178,7	161,8	65,2	44,6	205,5
0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	Estimatavvik pensjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	Sum øvrige resultatposter som ikke vil bli reklassifisert til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
0,0	0,0	0,4	0,0	-0,9	Tap på utlån til virkelig verdi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
23,7	1,1	0,0	19,2	0,0	Endring fin.eiendeler tilgjengelig for salg	0,0	19,2	0,0	1,1	23,7
23,7	1,1	-0,4	19,2	0,9	Sum øvrige resultatposter som senere kan bli reklassifisert til resultatet	0,0	19,2	0,0	1,1	23,7
24,0	1,1	-0,4	19,2	0,9	Andre inntekter og kostnader	0,0	19,2	0,0	1,1	24,0
191,8	35,7	56,4	154,4	152,4	Totalresultat for perioden	178,7	181,0	65,2	45,7	229,5

BALANSE

Morbank				Konsern			
Året 2017	30.09.17	30.09.18	EIENDELER	Note	30.09.18	30.09.17	Året 2017
75,3	71,1	75,6	Kontanter, innskudd i N.B.		75,6	71,1	75,3
867,2	992,0	799,2	Utlån til kredittinstitusjoner		367,6	502,5	380,6
13.449,9	12.977,9	14.121,0	Netto utlån til kunder	3-5	21.973,7	20.115,7	20.693,5
10,4	7,6	2,1	Finansielle derivater	6	2,1	7,6	10,4
2.125,5	2.266,4	2.063,4	Rentebærende verdipapirer		2.153,7	2.356,7	2.215,8
512,6	365,4	615,1	Aksjer og egenkapitalbevis		615,1	365,4	512,6
260,0	260,0	360,0	Aksjer i datterselskaper		0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Utsatt skattefordel		0,0	0,0	0,0
7,1	6,6	7,2	Immatrielle eiendeler		8,1	7,2	8,1
73,0	74,0	71,6	Varige driftsmidler		72,3	74,4	73,5
26,8	22,7	11,2	Andre eiendeler		11,2	22,7	26,8
11,2	9,3	10,9	Forskuddsbet. Kostnader		25,8	24,5	25,7
						0,0	
17.419,0	17.053,0	18.137,3	SUM EIENDELER		25.305,2	23.547,7	24.022,2

Året 2017	30.09.17	30.09.18	GJELD OG EGENKAPITAL		30.09.18	30.09.17	Året 2017
38,3	127,6	38,6	Gjeld til kredittinstitusjoner		8,9	101,6	18,4
10.763,3	10.797,3	11.090,6	Innskudd fra kunder		11.089,9	10.796,8	10.761,9
4.151,3	3.714,7	4.400,4	Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer	9	11.290,9	9.969,5	10.489,7
30,3	25,1	27,1	Finansielle derivater	7	27,1	25,1	30,3
22,5	15,9	22,3	Annen gjeld		24,0	17,0	25,9
17,5	20,7	32,4	Pål. kostnader og forsk. betalte inntekter		37,3	25,9	21,2
38,7	26,4	26,9	Betalbar skatt		35,2	31,2	51,4
9,0	7,2	7,8	Utsatt skatt		7,8	7,2	8,9
9,5	14,7	11,6	Avsetninger og pensjonsforpliktelse		11,7	14,7	9,5
299,7	299,6	299,6	Ansvarlig lånekapital	9	299,6	299,6	299,7
15.380,0	15.049,3	15.957,3	SUM GJELD		22.832,4	21.288,7	21.716,8
1.651,4	1.620,6	1.931,5	Sparebankens fond		2.224,4	1.875,9	1.917,8
35,6	35,7	48,2	Gavefond		48,2	35,7	35,6
151,6	147,2	0,0	Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg		0,0	147,2	151,6
200,3	200,3	200,3	Hybridkapital		200,3	200,3	200,3
2.039,0	2.003,7	2.180,0	SUM EGENKAPITAL		2.472,9	2.259,0	2.305,4
17.419,0	17.053,0	18.137,3	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		25.305,2	23.547,7	24.022,2

Endringer i egenkapitalen (MNOK)

MORBANK

Morbank	Spare-bankens fond	Gavefond	Verdiendr. aksjer tilgj. for salg	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.16	1.522,1	9,6	127,9		1.659,6
Endring IB - effekt av rekl. fondsobligasjon	-0,3			200,3	200,0
Gavefond vedtatt forstanderskapsmøte	-30,0	30,0			0,0
Belastet gavefondet		-3,9			-3,9
Resultat for perioden	128,7			6,4	135,2
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader			19,2		19,2
Egenkapital pr 30.09.17	1.620,6	35,7	147,2	200,3	2.003,7
Egenkapital pr 31.12.17	1.651,4	35,6	151,6	200,3	2.039,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 reklassifisering	151,6		-151,6		0,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 tapsnedskr	1,0				1,0
Gavefond vedtatt generalforsamling	-20,0	20,0			0,0
Belastet gavefondet		-7,5			-7,5
Resultat for perioden	145,0			6,4	151,4
Skatt på fondsobligasjon	1,6				1,6
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader	,9				,9
Egenkapital pr 30.09.18	1.931,5	48,2	0,0	200,3	2.180,0

KONSERN

	Spare-bankens fond	Gavefond	Verdiendr. aksjer tilgj. for salg	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.16	1.750,8	9,6	127,9	0,0	1.888,3
Endring IB - effekt av rekl. fondsobligasjon	-0,3			200,3	200,0
Gavefond vedtatt forstanderskapsmøte	-30,0	30,0			0,0
Belastet gavefondet		-3,9			-3,9
Resultat for perioden	155,4			6,4	161,8
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader			19,2		19,2
Egenkapital pr 30.09.17	1.875,9	35,7	147,2	200,3	2.259,0
Egenkapital pr 31.12.17	1.917,8	35,6	151,6	200,3	2.305,4
Endring IB - effekt av IFRS 9 reklassifisering	151,6		-151,6		0,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 tapsnedskr	1,1				1,1
Gavefond vedtatt generalforsamling	-20,0	20,0			0,0
Belastet gavefondet		-7,5			-7,5
Resultat for perioden	172,3			6,4	178,7
Skatt på fondsobligasjon	1,6				1,6
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader					0,0
Egenkapital pr 30.09.18	2.224,4	48,2	0,0	200,3	2.472,9

KONTANTSTRØMOPPSTILLING
(MNOK)

MORBANK
KONSERN

	note	30.09.18	30.09.17	30.09.18	30.09.16
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Rente- og provisjonsinnbetalinger fra kunder		350,8	328,9	466,9	409,9
Netto inn-/utbetalinger av lån til kunder		-650,3	-974,0	-1.261,4	-835,0
Renteutbetalinger til kunder		-21,3	-25,2	-21,3	-19,2
Netto inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder		277,7	231,2	278,4	208,1
Renteinnbetalinger sentralbanken		0,1	0,2	0,1	0,2
Netto inn/utbetalinger på utlån til/fra kredittinst.		54,5	-116,2	-10,3	97,4
Innbetaling av utbytte		1,3	1,1	1,3	0,5
Utbetalt ved investering aksjer holdt for omsetning		-20,0		-20,0	-2,8
Innbetalt ved salg aksjer holdt for omsetning		2,9	-2,1	2,9	7,5
Utbetalinger drift		-122,0	-143,0	-155,9	-170,8
Utbetalinger skatter		-41,9	-33,3	-54,8	-47,5
Øvrige inntekter		1,0	1,0	37,0	35,8
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		-167,1	-731,4	-737,1	-315,9
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Utbetalt ved investering strategisk aksjebeholdning		-34,4	-14,9	-34,4	-15,0
Innbetalt ved salg strategisk aksjebeholdning		7,9	65,2	7,9	0,0
Utbetaling kapitalforhøyelse aksjepost i datterselskaper		-100,0	0,0	0,0	5,6
Utbytte aksjer		10,3	15,6	9,1	20,8
Kjøp av varige driftsmidler		-5,6	-8,6	-6,3	-1,9
Salg av varige driftsmidler			0,4	0,0	0,0
Netto inn-/utbetalinger ved oms. av rentebærende vp		55,1	145,4	55,1	-42,7
Renteinnt. sertifikater/obl. plasseringer		26,0	35,4	26,9	36,5
Øvrige inntekter fra investeringsaktiviteter		2,8	1,9	0,7	0,4
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		-38,0	240,4	58,9	2,4
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
Innbetalt annen langsiktig gjeld		11,3	0,0	11,3	0,0
Utbet. ved tilbakebet. av annen langsiktig gjeld		0,0	-150,0	0,0	-150,0
Opptak av sertifikater og obl.gjeld	9	1.048,2	990,7	2.332,0	2.192,9
Utbetalt ved tilbakebet. av sertifikater og obl.gjeld		-788,5	-396,1	-1.525,0	-997,8
Rentebetalinger på finansaktiviteter		-45,1	-37,8	-119,3	-105,8
Opptak av ansvarlig lånekapital	9	199,6	99,7	199,6	99,7
Utbetalt ved tilbakebet. av ansvarlig lånekapital		-200,5	0,0	-200,5	0,0
Rentebetalinger på ansvarlig kapital		-5,7	-5,7	-5,7	-5,7
Gavefond		-7,5	-3,9	-7,5	-3,9
Utbetalt fondsobligasjonseiere		-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		205,3	490,5	678,5	1.023,1
Netto kontantstrøm for perioden		0,3	-0,6	0,3	-0,6
Netto endring i kontanter:					
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		75,3	71,7	75,3	71,7
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		75,6	71,1	75,6	71,1
Netto endring i kontanter		0,3	-0,6	0,3	-0,6

Noter til regnskapet

(MNOK)

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet for konsernet omfatter perioden 01.01.18-30.09.18. Kvartalsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS og IAS 34 Interim Financial Reporting. Kvartalsregnskapet er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsippene og med samme beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

IFRS 9 Finansielle instrumenter er gjeldende fra 1. januar 2018. Standarden erstatter IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler nye prinsipper for finansielle instrumenter med hensyn til klassifisering og måling, sikringsbokføring og nedskrivning. Standarden implementeres retrospektivt, men det er ikke krav å utarbeide sammenligningstall. Dette er heller ikke gjort.

For nærmere beskrivelse av Fana Sparebank sin klassifisering av finansielle instrument etter IFRS 9 henvises det til note 41 i årsrapporten for 2017. I samme note er det en beskrivelse av Fana Sparebank sin nedskrivningsmodell samt tabeller som viser implementeringseffekter ved overgangen fra IAS 39 til IFRS 9.

Bankens fondsobligasjon ble i 2017 og tidligere klassifisert som gjeld under "ansvarlig lånekapital". Fra 1.1. 2018 presenteres fondsobligasjonen som en del av bankens innskutte egenkapital. Sammenligningstall er omarbeidet. Viser til note 1 i årsrapporten 2017 for nærmere omtale.

Note 2 Segmentrapportering

(MNOK)

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i 3 driftssegmenter for bankdrift: Personmarked, Bedriftsmarked og Kapitalmarked. I tillegg blir datterselskapet Fana Sparebank Eiendom AS rapportert som eget driftssegment. Ufordelt er inntekter og kostnader, samt strategiske investeringer som ikke direkte kan henføres til segmentene. Fana Sparebank Boligkreditt AS blir internt rapportert som del av bankdriften, hovedsakelig på segmentene Privatmarked og Kapitalmarked.

Segmentinndelingen gjenspeiler måten banken er organisert på, og baserer seg på bankens interne rapporteringssystemer til øverste beslutningstaker (administrerende direktør).

Konserninterne transaksjoner, investeringer og mellomværende elimineres.

3 kvartal 2018

Resultat	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto renteinntekter	164,2	101,2	-4,8	-0,2	1,4	0,0	261,8
Driftsinntekter	31,5	7,0	9,4	35,9	58,5	-3,3	139,0
Driftskostnader	95,2	32,8	8,8	33,7	0,0	-2,1	168,4
Tap	1,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0
Resultat før skatt	99,0	61,8	-4,1	2,0	59,9	-1,2	217,4

Balanse	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto utlån	16.618,7	5.357,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	21.973,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	2.428,1	17,0	892,8	-6,4	3.331,5
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.987,4	2.489,9	613,4	0,0	0,0	-0,7	11.089,9
Annen gjeld og egenkapital	8.631,4	2.867,1	1.814,7	17,0	892,8	-7,7	14.215,3

3 kvartal 2017

Resultat	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto renteinntekter	160,4	97,8	1,1	-0,2	-0,7	0,0	258,5
Driftsinntekter	28,9	6,6	23,1	32,7	25,6	-4,2	112,9
Driftskostnader	91,0	32,2	8,6	30,0	0,0	-1,9	159,8
Tap	2,1	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4
Resultat før skatt	96,3	67,0	15,6	2,6	25,0	-2,3	204,1

Balanse	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Netto utlån	15.087,7	5.029,6	0,0	0,0	0,0	-1,7	20.115,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	2.498,9	14,8	922,9	-4,6	3.432,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.841,0	2.342,2	614,1	0,0	0,0	-0,5	10.796,8
Annen gjeld og egenkapital	7.246,7	2.687,4	1.884,9	14,8	922,9	-5,8	12.750,9

Note 3 Nedskrivninger på utlån og garantier (MNOK)

MORBANK

KONSERN

Tap på utlån og garantier

	30.09.18	30.09.17	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Året 2017	30.09.18	30.09.17	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Året 2017
Periodens endring i gruppenedskrivninger (IAS 39)		5,0		4,5	4,3		7,0		5,1	5,3
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	16,9	-5,1	0,2	-1,8	-2,8	16,9	-5,1	0,2	-1,8	-3,5
Endring nedskrivninger steg 1	-0,4		-0,8			-0,3		-0,8		
Endring nedskrivninger steg 2	-3,1		-0,2			-1,9		0,6		
Endring nedskrivninger steg 3	-0,8		0,1			-0,8		0,1		
Amortiseringseffekter	0,7	0,0	0,3	0,0	0,0	0,7	0,0	0,3	0,0	0,0
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0,2	9,9	0,0	0,4	9,5	0,2	9,9	0,0	0,4	9,5
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0,6	0,3	0,1	0,0	0,7	0,6	0,3	0,1	0,0	1,4
Sum brutto tap	14,0	10,1	-0,4	3,1	11,7	15,2	12,1	0,5	3,6	12,7
Inngått på tidligere konstaterte tap	-0,2	-4,7	-0,1	-0,2	-4,9	-0,2	-4,7	-0,1	-0,2	-4,9
Sum tap på utlån og garantier	13,8	5,4	-0,4	2,9	6,8	15,0	7,4	0,4	3,5	7,8

KONSERN

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Totale nedskrivninger pr 31.12.17 ihht IAS 39				67,1
Effekt av overgang til IFRS 9				-1,4
Nedskrivninger 01.01.2018 ihht IFRS 9	5,6	31,8	28,3	65,7
Migrert fra steg 1	-1,0	0,9	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	4,3	-7,4	3,1	0,0
Migrert fra steg 3	0,8	0,0	-0,8	0,0
Øvrige endring på engasjement	-5,0	6,9	0,1	2,1
Nye tap	1,9	5,8	0,0	7,7
Fraregnede tap	-1,2	-8,7	-0,1	-10,0
Endring i nedskrivninger individuelt vurdert	0,0	0,0	13,8	13,8
Nedskrivninger 30.09.2018	5,5	29,4	44,4	79,3
<i>Nedskrivninger i % av brutto utlån</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>0,2 %</i>	<i>0,4 %</i>
- herav nedskrivning på utlån	5,1	28,5	43,6	77,1
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,3	0,3	0,0	0,5
- herav nedskrivning på garantier	0,1	0,7	0,9	1,7

Note 4 Misligholdte / tapsutsatte lån og garantier (MNOK)

MORBANK

KONSERN

	pr 30.09. 2018	pr 30.09. 2017	Året 2017	pr 30.09. 2018	pr 30.09. 2017	Året 2017
Brutto misligholdte engasjement 31-90 dager	22,1	37,5	52,6	27,5	48,1	57,1
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	72,7	40,1	37,3	74,2	42,1	38,0
Sum brutto misligholdte engasjement	94,8	77,6	90,0	101,6	90,3	95,0
- nedskrivninger på individuelle utlån	17,1	16,6	15,4	17,1	16,6	15,4
Netto misligholdte engasjement	77,7	61,0	74,6	84,5	73,7	79,6
<i>Brutto mislighold i % av brutto utlån</i>	<i>0,7 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>0,7 %</i>	<i>0,5 %</i>	<i>0,4 %</i>	<i>0,5 %</i>
<i>Avsetningsgrad</i>	<i>18,1 %</i>	<i>21,4 %</i>	<i>17,1 %</i>	<i>16,8 %</i>	<i>18,4 %</i>	<i>16,2 %</i>
Brutto tapsutsatte engasjement	140,2	63,5	79,6	140,2	63,5	79,6
- nedskrivninger på individuelle utlån	23,0	8,2	11,7	23,0	8,2	11,7
Netto tapsutsatte engasjement	117,2	55,3	67,9	117,2	55,3	67,9
<i>Brutto tapsuts. engasjement i % av brutto utlån</i>	<i>1,0 %</i>	<i>0,5 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>0,3 %</i>	<i>0,4 %</i>
<i>Avsetningsgrad</i>	<i>16,4 %</i>	<i>12,9 %</i>	<i>14,7 %</i>	<i>16,4 %</i>	<i>12,9 %</i>	<i>14,7 %</i>

Note 5 Utlån fordelt på sektor og næring

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017
Næringssektor						
Primærnæringer, jordbruk, skogbruk m.m.	5	7	5	10	13	11
Industri & Bergverk	149	69	61	157	81	73
Kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	311	240	238	341	274	268
Varehandel, hotell og restaurantvirks.	94	87	96	105	102	112
Transport	24	26	25	52	53	55
Omsetning og drift av fast eiendom	3.939	3.685	3.829	4.003	3.752	3.895
Utvikling byggeprosjekter	469	412	441	469	412	441
Tjenesteytende næringer ellers	485	593	615	551	660	692
Sum næringsliv / offentlig	5.474	5.120	5.311	5.689	5.347	5.547
Lønnstager m.m.	8.717	7.881	8.164	16.364	14.794	15.179
Sum brutto utlån kunder	14.191	13.001	13.475	22.053	20.141	20.726
Utlån kredittinstitusjoner	799	992	867	368	503	381

*) tall for 2017 er før verdiendring på lån til virkelig verdi, påløpte renter og amortiseringer

Note 6 Finansielle derivater eiendeler

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017
Merverdi derivater knyttet til utlån	2,0	0	0	2,0	0	0
Merverdi derivater knyttet til verdipapir	0,0	0	0	0,0	0	0
Merverdi derivater knyttet til funding	0,2	7,3	10,1	0,2	7,3	10,1
Andre finansielle derivater	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,3
Sum finansielle derivater	2,1	7,6	10,4	2,1	7,6	10,4

Note 7 Finansielle derivater gjeld

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017
Mindreverdi derivater knyttet til utlån	5,5	12,7	11,5	5,5	12,7	11,5
Mindreverdi derivater knyttet til verdipapir	12,5	12,3	18,7	12,5	12,3	18,7
Mindreverdi derivater knyttet til funding	9,2	0,0	0,0	9,2	0,0	0,0
Andre finansielle derivater		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle derivater	27,1	25,1	30,3	27,1	25,1	30,3

Note 8 Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter

(MNOK)

	MORBANK					KONSERN				
	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Året 2017	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Året 2017
Netto gevinst/tap rentebærende verdipapirer	-4,7	11,2	-3,5	0,9	10,2	-4,9	11,2	-3,6	0,9	10,2
Netto gevinst/tap aksjer virkelig verdi	0,4	3,3	1,7	1,4	3,5	0,4	3,3	1,7	1,4	3,5
Netto gevinst/tap strategiske aksjer	55,7	10,0	21,4	0,0	10,0	55,7	10,0	21,4	0,0	10,0
Netto gev./tap obligasjonsfond	2,8	6,2	1,0	0,8	6,1	2,8	6,2	1,0	0,8	6,1
Netto gevinst/tap valuta	1,0	1,8	0,4	1,1	1,3	1,0	1,8	0,4	1,1	1,3
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	5,5	0,2	0,6	-0,3	1,3	5,5	0,2	0,6	-0,3	1,3
Netto verdiendring utlån	-8,2	-2,1	-4,0	-1,1	-1,7	-8,2	-2,1	-4,0	-1,1	-1,7
Netto verdiendring funding	5,7	4,2	5,0	2,1	6,0	4,0	2,4	4,7	1,1	3,5
Netto verdiendring innskudd	0,2	0,0	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,0	0,2	0,0	-0,4
Netto gevinst / tap finansielle instrumenter	58,5	34,7	22,9	4,8	36,4	56,7	32,9	22,5	3,8	33,9

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017	Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2017	Året 2017
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	3.811,2	3.205,3	3.766,5	10.701,6	9.460,1	10.104,8
Egenbeholdning sert. og obl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner til amort. kost	3.811,2	3.205,3	3.766,5	10.701,6	9.460,1	10.104,8
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3	506,8	384,8	596,3	506,8	384,8
Egenbeholdning obligasjoner til virkelig verdi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verdiregulering	-7,0	2,6	0,1	-7,0	2,6	0,1
Sum obligasjoner vurdert til virkelig verdi	589,3	509,4	384,8	589,3	509,4	384,8
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.400,4	3.714,7	4.151,3	11.290,9	9.969,5	10.489,7

Morbank	Balance 30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	3.811,2	650,0	-610,0	0,0	4,7	3.766,5
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3	396,2	-178,0	0,0	-6,7	384,8
Verdiregulering	-7,0	0,0	0,0	0,0	-7,1	0,1
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.400,4	1.046,2	-788,0	0,0	-9,07	4.151,3

Konsern	Balance 30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	10.701,6	1.935,0	-1.345,0	0,0	6,8	10.104,8
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3	396,2	-178,0	0,0	-6,7	384,8
Verdiregulering	-7,0	0,0	0,0	0,0	-7,1	0,1
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11.290,9	2.331,2	-1.523,0	0,0	-7,0	10.489,7

	Balance 30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Endring ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	30.09.2018	Emitert	Forfalt / innløst	Endring egen- beholdning	Øvrige endringer	Balance 31.12.2017
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	299,6	200,0	-200,0	0,0	0,0	299,7
Fondsobligasjoner (reklasifisert til egenkapital)	0,0	0,0	0,0	0,0	-200,0	200,0
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	299,6	200,0	-200,0	0,0	-200,1	499,7

Avstemming av endringer i forpliktelser som er en del av finansieringsaktiviteter

	MORBANK		KONSERN	
	Obligasjons- gjeld	Ansvarlig lånekapital	Obligasjons- gjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31.12.2017	4.151,3	299,7	10.489,7	299,7
<i>Kontantstrømmer</i>				
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	1.048,2	199,6	2.332,0	199,6
Tilbakebetaling av gjeld	-788,5	-200,5	-1.525,0	-200,5
<i>Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer</i>				
Endring påløpte renter, amortisering mm	-3,5	0,9	1,2	0,9
Endring virkelig verdi	-7,1	0	-7,1	0,0
Balanseført verdi 30.09.2018	4.400,4	299,6	11.290,9	299,6

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Fana Sparebank eier 100% i Fana Sparebank Boligkreditt AS.

Fana Sparebank har mottatt 15,8 MNOK i provisjonsinntekt fra Fana Sparebank Boligkreditt AS for drift av selskapet hittil i år. Fana Sparebank Boligkreditt AS har 7,9 MRD i brutto utlån, hvorav 6,9 MRD er finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Pr. 3. kvartal står banken som eier av obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS med 0 MNOK.

Det er etablert en årlig rullerende rammekredittavtale mellom Fana Sparebank Boligkreditt AS og Fana Sparebank på 800 MNOK. Avtalen skal sikre finansiering til Fana Sparebank Boligkreditt AS ved ervervelse av boliglån og oppgjør ved forfall av OMF'er. Pr. kvartalsskiftet er rammekreditten opptrukket med 431,6 MNOK.

I tillegg har Fana Sparebank Eiendom en trekkfasilitet på 8,0 MNOK. Pr 30.09.2018 var det benyttet 2,2 MNOK. Ved bruk betales en pris på markedsmessige vilkår.

Fana Sparebank Boligkreditt AS har i tillegg til nevnte trekkfasilitet på 800 MNOK, 3 stk. RCF avtaler (revolving credit facility) mot Fana Sparebank:

- o Avtale knyttet til overpantsettelse. Rammen kan benyttes til kjøp av ny sikkerhetsmasse i form av utlån eller andre instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve. Rammen pr. 30.09.2018 utgjør 1.033 MNOK og er avhengig av den til hver tid utstedte OMF-portefølje i selskapet.
- o Avtale knyttet til finansiering av opptrekk av til enhver tid ubrukte flexilånsrammer. Rammen pr. 30.09.2018 er 723 MNOK.
- o Avtale som skal sikre OMF eiere oppgjør for renter og avdrag de neste 12 måneder, dersom boligkredittselskapet ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Rammen for avtalen pr. 30.09.2018 er 458 MNOK.

Datterselskap er konsolidert i bankens konsernregnskap.

Note 11 Klassifikasjon av finansielle instrumenter i balansen

(MNOK)

Pr 30.09.2018

	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over OCI	Totalt
Konsern				
Kontanter og fordring på sentralbanken	75,6			75,6
Utlån til kredittinstitusjoner	367,6			367,6
Utlån til kunder	21.106,8	1.038,5		22.145,4
Finansielle derivater		2,1		2,1
Rentebærende verdipapir		2.153,7		2.153,7
Aksjer og egenkapitalbevis		615,1		615,1
Sum finansielle eiendeler	21.550,0	3.809,5	0,0	25.359,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	8,9			8,9
Innskudd fra kunder	10.479,6	610,3		11.089,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10.701,6		589,3	11.290,9
Finansielle derivater		27,1		27,1
Ansvarlig lånekapital	299,6			299,6
Sum finansiell gjeld	21.489,7	637,4	589,3	22.716,4

Note 12 Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

(MNOK)

	<u>30.09.2018</u>		<u>30.09.2017</u>	
	Balanseført		Balanseført	
Konsern	verdi	Virkelig verdi	verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanken	75,6	75,6	71,1	71,1
Utlån til kredittinstitusjoner	367,6	367,6	502,5	502,5
Utlån til kunder	21.106,8	21.106,8	19.309,9	19.309,9
Sum finansielle eiendeler	21.550,0	21.550,0	19.883,5	19.883,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	8,9	8,9	101,6	101,7
Innskudd fra kunder	10.479,6	10.479,6	10.332,2	10.332,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10.701,6	10.768,2	9.460,1	9.518,3
Ansvarlig lånekapital	299,6	298,3	499,6	504,3
Sum finansiell gjeld	21.489,7	21.555,0	20.393,5	20.456,5

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til amortisert kost etter verdsettelsesmetode.

Verdsettelseshierarki for finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Konsern	<i>Nivå 1</i>	<i>Nivå 2</i>	<i>Nivå 3</i>	<i>Sum</i>
Finansielle eiendeler				
Kontanter	0,0	75,6	0,0	75,6
Utlån til kredittinstitusjoner	0,0	367,6	0,0	367,6
Utlån til kunder	0,0	0,0	21.106,8	21.106,8
Sum	0,0	443,2	21.106,8	21.550,0
Finansielle forpliktelser				
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	8,9	0,0	8,9
Innskudd fra kunder	0,0	10.479,6	0,0	10.479,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0,0	10.768,2	0,0	10.768,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	298,3	0,0	298,3
Sum	0,0	21.555,0	0,0	21.555,0

De forskjellige nivåene blir definert som følger:

Nivå 1. Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. I denne kategorien inngår børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2. Virkelig verdi måles med bruk av andre observerbare markedsdata enn det som benyttes på nivå 1, enten direkte priser eller indirekte utledet av priser som er observerbare i markedet. I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som ikke omsettes i et aktivt marked, derivater, innskudd og verdipapirgjeld.

Nivå 3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input.)

I kategorien inngår utlån til kunder og aksjer som ikke omsettes i et aktivt marked.

Det har ikke vært overføringer av finansielle instrumenter fra et nivå til et annet i perioden.

Note 13 Verdssettelseshierarki for finansielle instrumenter til virkelig verdi (MNOK)

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

Pr 30.09.18

Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Utlån til kunder	0,0	0,0	1.038,5	1.038,5
Rentebærende verdipapirer	198,1	1.955,7	0,0	2.153,7
Finansielle derivater	0,0	2,1	0,0	2,1
Aksjer	192,0	0,0	423,1	615,1
Sum	390,0	1.957,8	1.461,7	3.809,5
Finansielle forpliktelser				
Innskudd fra kunder	0,0	610,3	0,0	610,3
Verdipapirgjeld	0,0	589,3	0,0	589,3
Finansielle derivater	0,0	27,1	0,0	27,1
Sum	0,0	1.226,7	0,0	1.226,7

Finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi for nivå 3.

	Utlån til kunder	Aksjer
Morbank og konsern		
Balanseført verdi per 31.12.16	920,9	356,8
Tilgang	70,0	15,3
Avgang/forfalt	-236,9	-64,7
Netto gevinst/tap	0,9	10,0
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-2,6	23,7
Balanseført verdi per 31.12.17	752,4	341,0
Tilgang	372,1	34,4
Avgang/forfalt	-77,9	-7,9
Netto gevinst/tap	0,2	7,4
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-8,4	48,3
Balanseført verdi per 30.09.18	1.038,5	423,1

* se note 12 for definisjon av nivåene

Note 14 Kapitaldekning

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.18	30.09.17	31.12.17	30.09.18	30.09.17	31.12.17
Sparebankens fond	1.784,0	1.492,2	1.651,6	1.929,4	1.492,2	1.651,6
Gavefond	48,2	35,7	35,6	48,2	35,7	35,6
Fond for urealiserte gevinster		147,2	151,6		147,2	151,6
Annen egenkapital				295,0	228,7	266,4
Sum egenkapital som inngår i kjernekapital	1.832,1	1.675,0	1.838,9	2.272,6	1.903,7	2.105,2
Fradrag i ren kjernekapital						
Verdijustering for krav om forsvarlig verdifasts.	-5,0	-4,7	-4,6	-5,0	-4,8	-4,8
Immatrielle eiendeler/utsatt skattefordel	-5,4	-4,9	-5,3	-6,1	-5,4	-6,1
Goodwill inkl. i verdsettelse vesentlige eierandeler	-139,4		-72,5	-139,4		-72,5
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-45,4	0,0	0,0	-17,1	0,0	0,0
Finansfradrag - vesentlige eierandeler	0,0	-138,0	-60,1	0,0	-115,2	-33,5
Sum fradrag i ren kjernekapital	-195,1	-147,6	-142,5	-167,7	-125,4	-116,9
Sum ren kjernekapital	1.637,0	1.527,3	1.696,4	2.104,9	1.778,3	1.988,3
Kjernekapital						
Fondsobligasjoner	200,3	199,7	199,7	200,3	199,7	199,7
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-14,4	0,0	0,0	-5,4	0,0	0,0
Sum	185,9	199,7	199,7	194,9	199,7	199,7
Sum kjernekapital	1.822,9	1.727,0	1.896,1	2.299,7	1.978,0	2.188,1
Tilleggskapital						
Ansvarlig lånekapital	299,3	299,4	299,4	299,3	299,4	299,4
- Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-10,9	0,0	0,0	-4,1	0,0	0,0
Sum tilleggskapital	288,4	299,4	299,4	295,2	299,4	299,4
Sum ansvarlig kapital	2.111,4	2.026,4	2.195,5	2.594,9	2.277,4	2.487,5
Risikovektet volum	10.385,1	10.055,8	10.340,8	12.959,1	12.435,8	12.797,5
Samlet krav til ansvarlig kapital	1.609,7	1.508,4	1.602,8	2.332,6	2.176,3	2.303,6
Kapitaldekning	20,33 %	20,15 %	21,23 %	20,02 %	18,31 %	19,44 %
Kjernekapitaldekning	17,55 %	17,17 %	18,34 %	17,75 %	15,91 %	17,10 %
Ren kjernekapital	15,76 %	15,19 %	16,40 %	16,24 %	14,30 %	15,54 %
Rapportering for foretak i samarbeidende gruppe:*)						
Kapitaldekning				19,41 %	18,28 %	19,07 %
Kjernekapitaldekning				17,10 %	15,89 %	16,73 %
Ren kjernekapital				15,56 %	14,27 %	15,15 %

*) Inkluderer 9,69 % eierandel i Brage Finans AS

Spesifikasjon av samlet kapitalkrav

	30.09.18	30.09.17	31.12.17	30.09.18	30.09.17	31.12.17
Standardmetoden						
Lokale og regionale myndigheter	3,4	3,5	5,7	3,4	3,5	5,7
Institusjoner	24,5	31,9	27,2	8,4	9,4	6,7
Foretak	23,6	42,4	37,3	23,3	42,2	37,0
Massemarkedssegment	4,1	3,2	3,5	4,1	3,2	3,5
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	617,8	574,8	600,5	850,5	783,8	813,2
Forfalte engasjementer	14,6	8,4	9,1	14,7	8,6	9,2
Obligasjoner med fortrinnsrett	9,1	8,7	8,7	9,6	9,3	9,3
Andeler i verdipapirfond	5,8	9,5	5,2	5,8	9,5	5,2
Egenkapitalposisjoner	66,7	68,0	75,6	41,4	51,7	60,1
Øvrige engasjement	12,9	10,1	10,4	10,9	11,4	11,6
Samlet kapitalkrav for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko: (Standardmetoden)	782,4	760,5	783,3	972	932,5	961,4
Samlet kapitalkrav for operasjonell risiko (Basismetode)	48,1	43,3	43,3	64,3	61,7	61,7
CVA tillegg	0,3	0,7	0,7	0,3	0,7	0,7
Sum minstekrav til ansvarlig kapital *)	830,8	804,5	827,3	1.036,7	994,9	1.023,8
Bufferkrav:						
Bevaringsbuffer (2,5 %)	259,6	251,4	258,5	324,0	310,9	319,9
Motsyklisk buffer (2,0 % fra 31.12.17)	207,7	150,8	206,8	259,2	186,5	256,0
Systemrisikobuffer (3 % fra 1.7.2014)	311,6	301,7	310,2	388,8	373,1	383,9
Bufferkrav i ren kjernekapital	778,9	703,9	775,6	971,9	870,5	959,8
Pilar 2 krav fastsatt av Finanstilsynet (2,5 % fra 30.6.2017)				324,0	310,9	319,9
Samlet bufferkrav i ren kjernekapital				1.295,9	1.181,4	1.279,8
Samlet krav til ansvarlig kapital	1.609,7	1.508,4	1.602,8	2.332,6	2.176,3	2.303,6

Kapitaldekningen er basert på at banken fører regnskapet etter IFRS og rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden 1. 7. 2014 trådte nytt regelverk i kraft. CRD IV / Basel III erstattet Basel II. Etter overgangsregler vil full implementering være gjeldende fra 1. januar 2019.

www.fanasparebank.no

A Østre Nesttunvei 1, 5221 Nesttun | T 915 03411 |
E post@fanasporebank.no | Org.nr 937 896 859

FanaSparebank